

Iskalo
vsak mesec enkrat.

—

Uredništvo in uprav-
ništvo je v Sodni
ulici št. 4.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.

Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.

Odgovorni urednik:
Ivan Fraih.

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 3.

Ljubljana, 1. marca 1925.

Leto V.

Lep uspeh našega dela.

V zadnjih dveh številkah »Mojega doma« smo svojim članom podali navodila, kako jim je postopati zlasti pri povišanju najemnin od 1. jan. odnosno od 31. febr. 1925 dalje. Pri tem smo se držali smernic ankete pri velikem županu in danes z zadovoljstvom priobčujemo dejstvo, da se je v Ljubljani že dosedaj s hišnimi posestniki pobotalo 70 do 80% najemnikov za najemnine, kakor smo jih takrat predlagali. Seveda v nekaterih slučajih je hišni posestnik malo popustil, kar je gotovo previdno in modro napravil. Od začetka je vladala precej nezaupljivost, toda ko so pričeli najemniki uvidovati, da je boljša primerna poravnava kakor pa nesigurnost, razne obravnave in pota, so se začeli poravnati in kar marsikdo prejšnji dan ni hotel priznati, je drugi dan že brez pridržka poravnal ali priznal. Da so hišni posestniki pri tem postopali skrajno obzirno, dokazuje okolnost, da se je tudi večino državnih uslužbencev pobotala. Hišni posestniki pa imajo pri tem zavest, da so delali lojalno in preudarno in se jim od nobene strani ne more očitati, da bi bili šli preko mej dopustnosti. Ko se je sedaj toliko najemnikov pogodilo, je najboljši dokaz, kako nepotreben je vsak nadaljni stanovanjski zakon, katerega neopravičenost bodemo sedaj lahko s številkami izpodbijali. Če bi stanovanjskega zakona ne bilo, bi bilo stanovanjsko prašanje že davno rešeno, bila bi tu stanovanja, ki jih sedaj ni in, ki jih še ne bo toliko časa, dokler ne bodo merodajni krogi uvideli, da s papirnimi naredbami in nasilnimi sredstvi ne bodo nikoli napravili stanovanj. Če bi se naša organizacija ne bila udeležila dotične ankete, bi ne bilo za pogajanja nobene prave podlage in tudi bi ne bilo nobenega uspeha. Z našim preudarnim delom in s taktim postopanjem pa lahko danes zabeležujemo velik uspeh naše smotrene organizacije.

Seveda bi bil uspeh še popolnejši, če bi se ne bilo po organizaciji najemnikov proti priznanju povišanih najemnin na zadnjem shodu naravnost sčevalo in najemnike pozivalo, naj ne priznajo prav nobenega povišanja. Na zadnjem zborovanju društva najemnikov v Ljubljani začetkom tega meseca v »Mestnem domu«, torej v dvorani, ki smo jo postavili ljubljanski davkoplačevalci, se je direktno proti hišnim posestnikom smešilo v »Mojem domu« označene naše predloge, ironiziralo plačilo najemščine v polni ali polovični zlati pariteti. Če tako sčevanje donša do prepotrebne sporazuma med najemniki in posestniki, o tem naj se organizacija med seboj pomeni. Pametnejše pa bi bilo, če bi bili na sestanku stavili kake predloge o odpravi stanovanjske bede in gospodarjem priznali to, kar jim noben, vsaj malo pametno misleči človek, odrekati ne more. Zakaj pa ni na shodu govornik najemnikom razlagal in pojasnil, da najemniki v veliko bolj ubožni Nemčiji vso najemnino danes plačujejo že v polni zlati valuti, radi česar pa ni še konca niti

Nemčije, niti ondotnih najemnikov. Konec so vzeli samo ondotni boljšeвики, ki niso zmagali s svojimi zmedenimi nazori. In to se je zgodilo celo v državi, katere večina je še danes socijalistična.

Ravnatoko moramo obsoditi javen poziv društva stanovanjskih najemnikov za Maribor v ondotnih listih, da ne smejo najemniki priznati hišnim posestnikom nobenih povišanih najemnin, kakor je to predlagala naša organizacija v »Mojem domu«. Tak poziv je naravnost proti interesu splošnosti, deluje za nadaljno sovraštvo med najemnike in posestnike ter bi ga ne smelo javno objavljati. Na drugi strani pa tudi nima prav nobene pravne podlage in izhaja iz same gole demagogije.

Neugodno je za enkrat za one hišne posestnike, zlasti v predmestju Ljubljane in na deželi, kjer biva večinoma onih 25 do 30% najemnikov, ki se s posestniki niso hoteli radi naščevanja nagoditi. Toda tudi ti hišni posestniki bodo prišli v kratkem na svoj račun, ki jim bodo morali najemniki brez dvoma za nazaj plačati ono, kar so jim do sedaj odrekli. Če bodo morali morebiti plačati večjo najemnino kakor so jo hišni posestniki takrat zahtevali, naj se lepo zahvalijo svoji nepremišljeni organizaciji. Če pa najemnik danes ponudi primerno poravnavo, svetujemo hišnim posestnikom naj to sprejmejo, da se stvar hitreje rešuje in gre več sporov iz sveta.

Težka je naša borba in delo, treba je železne vztrajnosti in nevpogljive volje in marsikaj dosežemo. Pri tem pa je treba imeti pred seboj začrtano taktno postopanje, kar morda enemu ali drugemu ni všeč, a samo to pelje do cilja. Hišni posestniki bodo to naše delo nagradili, da takoj poravnajo članarino za društvo in naročnino za »Moj dom«, da ne bomo vedno ponavljali stare prošnje za dotične neznatne zneske. Dolžnost posestnikov je nadalje, da se trdo oklepajo naše organizacije, jo povsod podpirajo ter pridobivajo nove člane.

Načrt novega stanovanjskega zakona.

Zadnji mesec se zopet vsak dan čita po listih o načrtu novega stanovanjskega zakona, ki bi na jedni strani ugodil hišnim posestnikom, na drugi pa najemnikom, kar je pa seveda nekaj nemogočega. Resnica je, da se izdeluje že mesec dni odnosno nabira gradivo za nov stanovanjski zakon, ali do sedaj še nismo dobili obvestila, da bi bil tak stanovanjski zakon tudi že vsaj v principu izdelan. Videli smo sicer nek načrt stanovanjskega zakona, ki ga pa je izdelal najbrže samo kak precej komunistično navdahnjen uradnik v ministrstvu ali kakem oddelku za socijalno politiko, katerega načrta pa ne moremo smatrati za preveč resnega. Obsega točke, o katerih danes niti razpravljati nečemo, ker si ne moremo misliti, da bi g. minister za socijalno politiko, ki je bil že minister za pravosodje, poprej pa apelacijski sodnik, tak nestvor podpisal in ga predložil kaki

organizaciji na mišljenje. Če bi se delalo po tem načrtu, potem bi imeli mi kar naenkrat najslabši stanovanjski zakon v celi Evropi in mesto, da bi prišli v likvidacijo stanovanjskega vprašanja bi pričeli s konfiskacijo in komunizacijo naše lastnine.

Opravičeno so radi tega naši hišni posestniki razburjeni, da ne pridemo z načrtom na dan, toda dokler nismo o stvari natanko podučeni, ne spada v javnost in razgovor.

Vsi organizirani člani pa naj bodo uverjeni, da se popolnoma zavedamo važnosti sedanjega položaja, prevzetih dolžnosti in da ne bomo opustili prav ničesar, kar bo pripomoglo do popolne prostosti odnosno najkrajše likvidacije stanovanjskega vprašanja. Pri tem pa moramo vendar napraviti opazko, da dobimo nešteto dopisov kakor tudi ustnih izjav, da vsi posestniki brezpogojno zahtevamo prostost, da se ne smemo spuščati v nobene kompromise, a pri tem pogrešamo najvažnejše, nihče ne pove, na kak način naj merodajne faktorje in poslance prisilimo do tega, da ne bodo več glasovali za stanovanjski zakon. Prosimo, pridite na dan s pametnimi predlogi, ki jih hočemo uvaževati. Samo s frazo pa ne dosežemo prav ničesar in nismo niti za en korak dalje, temveč lahko k večjemu za en korak nazaj. Sedaj je gotovo za hišne posestnike najvažnejši odločilni trenotek, radi česar moramo prenašati največ žrtev. Radi tega posimo denarne prispevke, da zamoremo stvar izvojevati in kriti neizogibne velike stroške.

Hišna popravila in dohodnina.

Človek bi ne verjel, pa je resnično, in ta slučaj brez dvoma ni edini! Posestnik, trgovec, je odbil od kosmatega dohodka svoje hiše na popravnih stroških velikanski znesek 100 Din (piši in beri: *ensto dinarjev*). Hiša (v mestu) je srednje velika; v njej stanuje gospodar in več strank. Davka ni več prosta, torej obstoji že precejšnje število let in davčno oblastvo ni imelo povoda misliti, da je hiša še čisto nova in da ne potrebuje popravil.

Trgovec je dobil pomisleke in med drugim tudi glede hiše, da so popravnih stroški v znesku 100 Din z ozirom na stavbno stanje njegove hiše neverjetni, da naj jih dokaže z računi in pobotnicami, da naj obenem pojasni, v čem so obstajala ta popravila in če niso to morebiti kakšne nove nabave in investicije.

Šef davčnega oblastva ni hišni posestnik, torej bi mu vsega tega še ne moglo toliko zameriti; toda on je obenem uradnik, dolgoletni uradnik, ki bi moral vedeti kdaj so pomisleki po zakonu opravičeni, kdaj ne.

Odbitnost popravnih stroškov je normirana v § 160 zakona o osebnih davkih, in sicer pod točko 1., odstavek 2.

V tretjem odstavku te točke je rečeno, da je primernost odpisov na poslopih in drugih objektih določiti eventualno po iz-

vedencih. Glede popravilnih stroškov ni nikake določbe za slučaj, da bi imelo davčno oblastvo proti temu pomisleke. Nikjer v zakonu ni omenjeno, da bi morala stranka dokazati popravilne stroške z računi, pobotnicami itd. Pri obrestih od kupčijskih in privatnih dolgov je v § 160., točka 6., pač omenjeno, da so odbitne samo takrat, če se verjetno dokažejo. Ker je pa ta določba omenjena samo glede obresti in gled trajnih bremen, je razvidno, da *ne velja* ta tudi za popravilne stroške, ker teh ne obravnava točka 6., temveč točka 1.

Davčno oblastvo odbije po zakonu popravilne stroške *brez vsakih dokazil* lahko od dohodka. Stranki ne nalaga zakon sam *prav nobene dolžnosti*, da bi morala popravilne stroške dokazovati z računi in pobotnicami.

Če so popravilni stroški *primerni in verjetni*, jih davčno oblastvo po zakonu mora priznati in upoštevati *brez vsakih dokazil*.

Davčno oblastvo sme zahtevati pojasnila in dokazila šele takrat, če se mu zdé ti stroški neprimerni ali neverjetni. V tem slučaju je uporabljati *izjemne* določbe § 210. ter je navesti stranki pomisleke. V pomislekih sme zahtevati davčno oblastvo od stranke, da svoje trditve pojasni in ev. tudi dokaže. Na podlagi znane cesarske naredbe iz leta 1917. sme davčno oblastvo že celo zahtevati od stranke, da predloži zares tudi račune in pobotnice — seveda le, če jih ima.

Stranka je dolžna na ta poziv v določenem roku odgovoriti in svoje trditve dokazati, *če ima račune in pobotnice*, tudi z računi in pobotnicami. Če pa slučajno nima računov in pobotnic, kar se dogaja zlasti pri popravilih v lastni režiji, je pa davčno blastvo ne more siliti, da bi si te račune in pobotnice naknadno preskrbela. *Zakon stranki te dolžnosti nikjer ne nalaga*. Pač pa je dolžna stranka svoje trditve kako drugače dokazati, na primer s tem, da se sklicuje na stavbenika ali na druge rokdelce, ki so delo izvršili, ali pa na sosede, na županstvo itd.

Davčno oblastvo je *dolžno ta dokaz sprejeti in predlagane osebe zaslišati*, sicer je postopanje neveljavno. Nikakor pa ne sme — kar se pomotoma dogaja — stranke kontumacirati, češ, da ni dokazala stroškov z računi in pobotnicami.

Kdaj je upravičeno dati davčno oblastvo torej pomisleke glede popravilnih stroškov? Rekli smo, da samo v *izjemnem* slučaju, ki ga predvideva § 210. zakona o osebnih davkih, to je takrat, kadar ima davčno oblastvo zares pomisleke proti primernosti ali verjetnosti teh stroškov.

V predvojnem času je bilo mogoče, da je hišni gospodar odbil na popravilnih stroških včasih morebiti polovico letne najemnine. Če davčnemu oblastvu ni bil hišni posestnik osebno znan in oblastva za popravila ni vedelo, je bilo prav lahko, da je imelo oblastvo proti tolikemu odbitku pomisleke.

Sedaj, od preobrata sem, so se pa razmere izpremenile. Najemščine so se pač zvišale, a ne v pravem razmerju s popravilnimi stroški. Poleg tega so hišni gospodarji s popravili odlašali iz denarnih ozirrov leto za letom, dokler jih ni sila primorala, da so v kisló jabolko ugriznili in dali hišo vsaj za silo popraviti.

Prav nič čudnega ni, če požro ta popravila polovico ali pa še več celoletne najemščine. Če gre krovce samo na streho in zamenja nekoliko razbitih opek, takoj je plačati vsaj sto dinarjev. Če je pa popraviti še žlebove, znaša račun samo pri kleparju po več tisočakov. Vodovod se pokvari prav vsako leto, manjših in večjih zi-

darskih popravil se tudi ne manjka. Včasih se morajo okna in vrata tudi prepleskati, ker bi začel les sicer trohneti. Včasih je treba popraviti to ali ono menda tudi pri elektriki. Tisoč ali dva tisoč dinarjev je prav kmalu. Sedaj dobi pa hišni gospodar pomisleke, da so stroški, ki jih je navedel za popravila, znesek 100 dinarjev, neverjetni in da bi se mogli samo takrat upoštevati, če stranka vse te stroške natančno pojasni, dokaže z računi in pobotnicami in da obenem pové, če niso bile to nove nabave ali investicije (n. pr. kak prizidek ali kaj podobnega)!

Večje ironije si pa le ne moremo lahko misliti! Če bi bil slučaj osamljen, bi ne dejali ničesar. Poleg tega se postopa tako, kljub temu, da je g. delegat, kolikor se spominjamo, ravno lani dal v tem oziru natančna navodila in podučil davčna oblastva prav v tem smislu, tako kakor govori ta članek.

Sicer je na pr. davčna administracija v Ljubljani stala v tem oziru svoj čas in, če prav vemo, stoji tudi še danes, na stališču, da se je gotov odstotek najemnine — menda je bilo 10 ali 15 odstotkov — odbil pri dohodnini vselej brez vsakih dokazil, če ni bilo posebnih razlogov, ki bi govorili proti tolikemu odbitku. Sedaj so popravilni stroški v razmerju z najemnino že večji in bi bilo res prav, ako bi se s takim pavšalnim upoštevanjem sprijaznila tudi druga davčna oblastva. S tem bi odpadlo precej dela davčnim oblastvom samim, strankam bi bila prihranjena pa marsikatera prav upravičena nevolja.

Saj če bi stranka več stroškov napovedala in bi proti njim bili kakšni zaresni pomisleki, bo stranka tudi sama uvidela, da je pravilno, če se pozove, naj jih pojasni in na en ali drugi način dokaže. Da bi se pa zahtevali računi in pobotnice za samo ob sebi verjetno malenkost 100 dinarjev, to pa pač ne gre. »Trgovski list«.

Za zaščito trgovskih in poslovnih prostorov.

Že pred enim letom se nam je posrečilo, da so se trgovska in obrtna zbornica ljubljanska, gremiji trgovcev v Ljubljani, Celju itd. po stvarnem posvetovanju izrekli za odpravo vsakega stanovanjskega zakona in za popolno prostost pri razpolaganju s stanovanji. Popolnoma smo bili prepričani, da so prizadeti trgovski in obrtniški krogi prišli do tega spoznanja iz prave potrebe, ki je v njih lastno korist, dalje pa tudi iz sočutnosti do vseh pridobitnih slojev in v varstvo pridobljene privatne lastnine. — Mislili smo, da bomo imeli pri odpravi stanovanjskega zakona na svoji strani vse trgovce, še sigurneje pa obrtnike, kar je v interesu obojih, da se to vprašanje takoj likvidira. Pri dotičnih sklepih se je povsod poudarjalo, da ni dobro nobeno prisilno gospodarstvo, da škoduje splošnosti in da mora vsak trgovec stati na naši strani v boju za naše pravice, ker drugače se drugikat lahko smer obrne proti njemu in njega prično omejevati v njegovih pravicah. Sedaj pa vidimo, da nekateri trgovci in obrtniki drugače mislijo in ko se je zvedela vladna namera, da v novem stanovanjskem zakonu prostori trgovski in poslovni, kakor pisarne ne bodo več zaščitene, pričela se je od popolnoma neopravičene strani in brez povoda proti odpravi zaščite za lokale velika gonja. Pri tem se zahteva shod ljubljanskih trgovcev in obrtnikov, na katerem se hoče baje dokazati opravičenost nadaljne zaščite poslovnih prostorov. To pa je tako nekaj nezaslišanega, da o tem danes ne moremo molčati. Če hočete trgovci in zlasti obrtniki, ki niste posestniki, boj z hišnimi posestniki, nam je

prav, toda pri tem ne bomo oškodovani samo mi, temveč veliko bolj trgovci in obrtniki sami, ki ne bodo imeli zaslužkov, ki bi jih bilo mnogo, če bi nastopila prostost. Obrtniki naj se vam zahvalijo, če bodo njih obrti stale, mesto da bi našli delo pri popravljani hiš in stanovanj. Tu imamo še drugo od pomoč v tem pogledu. Trgovci in obrtniki! Ali vam je znano, da nam ustava jamči popolno lastninsko pravico? Ali vam je znano kake najemnine ste plačevali tekom sedmih let, ko ste imeli mnogokrat zaslužek veliko nad zlato valuto, pri tem niste nikoli pristopili k hišnemu posestniku in ga vprašali, če more s to smešno najemnino hišo popravljati, davke plačevati, more primerno preskrbovati svojo družino kriti obresti za posojila itd. Tega niste nikoli storili, temveč osebno ste se šopirili po naših hišah, prezirali hišnega gospodarja, dobro živeli, hodili na razne veselice in zabave, nastopali v dragocenih oblekah, medtem, ko niste videli v kakih razmerah se nahajajo hišni posestniki in njih družinski člani. Tak je bil položaj za hišne posestnike 7 let; ugoden pa za najemnike. Ko bi se sedaj hišnim posestnikom razmere malo zboljšale, pa iščete raznih vzrokov samo zato, da bi nam zopet otežkočali življenje. Vsi vaši izgovori pa so brez prave podlage. Niti enega slučaja nam niste mogli navesti, da bi bil kdo povišal prekomerno najemnino, da bi bil odpovedal kakemu trgovcu poslovni prostor, kar se tudi v prihodnje ne bo zgodilo, razen v izjemnih potrebnih slučajih. Pomislite pri tem, da so v Zagrebu poslovni lokali več kot za 100% dražji kot v Ljubljani, da pa nakupne cene pri tem v Zagrebu niso popolnoma nič višje kakor v Ljubljani. Če smo vas pozvali, da navedete vse slučaje, v katerih se vam je zgodila krivica, nam niti odgovora nočete dati, to pa radi tega, ker tega storiti ne morete. Za danes končujemo to vprašanje. Če skličete shod vi proti hišnim posestnikom, skličemo ga posestniki proti vam. Končno odgovorite na vprašanje: Ali ste za privatno lastnino?

Protestni kongres najemnikov v Beogradu.

Zadnji protestni kongres najemnikov iz cele države, kakor poroča »Dom« z dne 15. februarja t. l. je moral po načrtu njegovih sklicateljev biti impozanten. Ali na njih veliko iznenadenje je bil čisto anemičen. Skromna skupina od komaj sto, reci sto ljudi, računajoč k tem razven delegatov poedinih društev-fantomov, tudi goste iz Beograda — je tako učinkovito ilustrirala poslednji stadij dekadence (propada) nekega preživetega pokreta, da se je sam predsednik kongresa g. A. Rebrić razburil in patetično vzdiknil: »S takim odzivom so si najemniki sami zabili kol v telo.« Če prav ta retorika ni posebno odlična, vendar je krasna karakteristika vrednosti samega kongresa, kakor tudi onih redkih ljudi, ki vodijo za seboj posebno redke »mase«. Preživete težnje, upravičene v prvih težkih povojnih razmerah, so postale očitno že brezpredmetne in brezciljne. S tem se pojasnjuje morebiti, da celo inž. Dragoljub Jaksimović in Sv. Grebenac, beogradska socijologa, kakor niti drugi poslaniški kandidati najemniških list, niso smatrali tega zbora za vrednega, da bi na njem sodelovali. Zato so se na zboru tem glasneje izkazovali *neozdravljivi demagogi*, kakor so gg. Al. Rebrić in *inspektor ministarstva za socijalno politiko* (čujtel!) *Blagoje Ilić*.

Kdor bere še to, kar je ta »dični« inspektor iz socijalnega ministarstva na zboru klobasal, ta se mora čuditi, da ima to ministarstvo take naivne strokovnjake, čudil pa se ne bode, da izdaja take stanovanjske

zakone in pravilnike, s kakršnimi nas hoče ravno sedaj osrečiti. Ako ima še več takih (in videti je, da jih ima; saj je nekje še nam znani načelnik Stojadinović!) potem moremo hišni posestniki pričakovati še dosti duhovitih izumov in presenečenj!

Dopisi.

Iz Gorenjskega. Vozil sem se po gorenjski železnici, v vozu sta sedela dva trgovca, kar sem doznal iz pogovora. Prvi pravi proti tovarišu: »Kaj meniš, da sem nespameten, da bi zidal hišo. Poglej, tovariš, hiša bi me stala najmanj dva do tri milijone kron, sedaj pa plačujem stanarino mesečnih 380 kron. Hišni posestnik mi itak ne more povišati in odpovedati niti lokala niti stanovanja. Vidiš, z onimi denarji, ki bi me stala hiša, pa razpolagam v trgovske svrhe, kar mi v najslabšem slučaju nese 18 krat več, kakor če denar založim v hišo.« Prijatelj mu je to potrdil. Na tak način se rešuje stanovanjska beda.

Na podlagi današnjega stanovanjskega zakona danes lepo počivajo vsa gradbena dela, cementne tovarne zapirajo svoje obrate, pri katerih bi imelo nešteto delavcev raznih strok zaslužek. Ker ni zaslužka, beremo žal v časopisih o tolikih tatvinah in vlomih.

Dokler ne bo hišni gospodar svobodno razpolagal s stanovanji, dokler ne bo imel niti toliko pravice, da bo lahko odpovedal onemu najemniku, ki ga žali povsod mu dela škodo, se iz gospodarja norčuje, če se ga posvari, mu zabrusi v obraz, da nima gospodar ničesar govoriti, obrne naj se na sodišče, če se ga upa spraviti iz stanovanja. Njega ščiti zakon in ako mu kaj rečete, to prav nič ne velja.

Žal imamo mnogo takih najemnikov, ki berejo različne razprave pri sodiščih in stanovanjskih komisijah in od tod izvira toliko preprirov in sovraštev. Upamo in zahtevamo, da se tudi hišni gospodar osvobodí od vseh omejitev v svobodni državi.

V. J.

Ljubljansko predmestje: Kakor čujem, se še ne misli ukiniti stanovanjskega zakona, ter da bomo še nadalje trpeli tudi oni, kateri rabimo stanovanje za sebe in svojo družino. Imam hišo z malo gostilno, katere dohodek služi za preživljanje vse družine. Svoj čas sem prostovoljno odstopil del stanovanja, ki ga sedaj ne morem izprazniti, za družino pa, ki je dorasla, nimam skoro nobenega stanovanja. Nimam niti prostora staviti postelje za odrasle otroke, sam sem bolehen, 70 let star in nič več sposoben za kako delo. Soproga je boleha, a mora delati 16 do 18 ur na dan, da se bore preživljamo. Nad 20 let sva štedila s svojo soprogo, spravljala na stran svoj denar, si pritrgovala, da sva si kupila to hišo, ki je samo enodružinska, sedaj pa nimava niti toliko prostora v njej, da bi lahko mirno prenočili in imeli za gostilno toliko prostora, kolikor je neobhodno potrebno. Če hočem stanovanje odpovedati, pa se stranka sklicuje na stanovanjski zakon in mi povzroča velikanske stroške. Neobhodno potrebno je, da dobi gospodar prostost vsaj za tiste prostore, ki jih neobhodno rabi za svojo družino.

I. J.

Mariborsko predmestje: Že dolgo časa prejeman Vaš list, iz katerega berem največje naporno delo naše zveze. Z vsem se strinjam in pristopil bi rad s kakšnim večjim darilom za naš toliko potrební list, da bi izhajal tedensko, a še to naročnino težko plačam. Zakaj? Kupil sem lani sedanjó majhno hišico s težko prihranjenim denarjem, nekoliko kupnine pa še dolgujem. Da sem zlezal pod svojo streho, pustiti sem moral dvema strankama celoletno brezplačno stanovanje. Jaz s svojo dru-

žino peterih oseb stanujemo v sobi, ki meri 14 in pol kv. m. V tej majhni sobi spimo, se kuha in obenem služi za delavnico kot krojaškemu mojstru. Torej pomislite, v kakšni zadregi se nahajam, plačujem obrtni davek, a jaz si ne upam v stanovanju niti naročnikov sprejemati ter moram iskati dela po trgovinah in drugih mojstrih.

Kaj je lastnina to ve vsak, kdor je kupil ali podedoval. Vsakdo ve, tudi najsiromašnejši kmetič da je on lastnik svoje zemlje, svojih pridelkov, svoje živine itd. Vse si urejuje sam po svoji navadi in volji, noben se ne sme vtikati v njegove posle, samo da je plačal davke. Uradnik in delavec je lastnik svojega zasluženega plačila, ki si ga marljiv mož in žena razdelita. Drugi spet sprejemajo denar ter ga še v roki nesejo v najbližnjo gostilno ter hodijo iz ene gostilne v drugo, dokler ni izginil zadnji vinar, ne meneč se za dom, ženo in otroke, ki lačni pričakujejo, kedaj jim bo oče prinesel potrebno hrano. Torej vsak uradnik, delavec, kmet, tovarnar je lastnik svojega imetja, po katerem ne sme nihče poseči. Vprašam sedaj, kaj pa mi, hišni posestniki, ali smo tudi mi lastniki naših domov, ki smo jih kupili ali pridobili. Ne samo mi nismo lastniki svojega imetja, ampak smo sužnji najemnikov. Nas kot hišne posestnike dobi vedno davkarija, dobijo nas vsi, kateremu je treba kaj plačati, če pa mi iščemo pravice, ki jo nujno rabimo, pa jo ne dobimo nikjer. Kje je rešitev? Rešitev je samo v organizaciji. Vsak hišni posestnik mora biti član in delati za njo, pridobivati nove člane.

J. D.

Iz naših organizacij.

Celje. — Dne 19. decembra 1924 se je vršil pri »Belem volu« protestni shod hišnih posestnikov celjskih in okoliških proti podaljšanju obstoječega stanovanjskega zakona in proti previsokemu hišnemu davku, kakor pretežki davčni obremenitvi v Sloveniji.

Shod, kateri je bil zelo dobro obiskan, je otvoril ob 9. uri zvečer društveni predsednik dr. I. Božič, pozdravljajoč vse navzoče, posebno pa g. zveznega predsednika Iv. Freliha, in poročal v splošnem o dosežanju društvenem delu, katero se je storilo tako od strani Pokrajinske zveze v Ljubljani in Glavnega saveza v Beogradu, kakor tudi od strani domačega društva v korist posestnikom. Dalje je razpravljal o vladni naredbi glede podaljšanja sedanjega stanovanjskega zakona in o izenačenju davkov. Nato je besedo podelil g. Frelihu, ki pojasni v obširnem in temeljitem govoru podrobneje, kaj se je podvzelo tekom leta pri vladi proti podaljšanju stanovanjskega zakona in glede izenačenja davkov. Predlaga, da bi se pri zvišanju najemnine in pri event. odpovedi lokalov in poslovnih prostorov z veliko pozornostjo in zmerno postopalo ter priporoča zvišanje najemnin na podlagi one baze, katera je bila sprejeta na anketi pri velikem županu dne 6. decembra 1924.

Predavanje obeh gg. govornikov se je z živahnem odobravanjem na znanje vzelo in se je po kratkem razgovoru med navzočimi enoglasno sprejela sledeča resolucija:

1. Društvo hišnih posestnikov se zahvaljuje Pokrajinski zvezi v Ljubljani in Glavni zvezi v Beogradu za trud in delo pri vladi in v javnosti za pravice hišne posesti.

2. Društvo hišnih posestnikov v Celju pozdravlja dejstvo, da nastopi s 1. januarjem 1925 prostost hišne lastnine; vsi hišni posestniki se pa opozarjajo, da nastopajo v času po 1. januarju 1925 zmerno, popustljivo in preudarno tako glede zvišanja najemnine, kakor glede odpovedi.

3. Društvo hišnih posestnikov se zahvaljuje z vso odločnostjo proti temu, da se izda nov stanovanjski zakon. Vsi drugi pridobitni sloji so že prosti vseh vojnih omejitev, isto mora veljati za hišno posest. Prehod v normalne razmere je ustvarjen, treba ga je izvesti do popolne prostosti le z dejanji in ne z naredbami.

4. Pri rešitvi stanovanjske bede naj vlada že vendar stori odločne korake v tej smeri, da država zida povsod, kjer je to potrebno lastna poslopja za svoje urade in da uradništvu stanarine v obliki posebnih doklad toliko zviša, da bodo mogli plačevati tudi višje najemnine.

5. Društvo hišnih posestnikov za Celje in okolico smatra za nujno in neodložljivo potrebo, da se znižajo davčna bremena na hišno posest tako glede državnega davka, kakor glede avtonomnih doklad ter nujno opozarja finančno ravnateljstvo v Ljubljani in finančno ministrstvo v Beogradu, da se že vendar enkrat tozadevni predpisi izenačijo za celo državo.

Nato se je g. društveni predsednik dr. Božič zahvalil g. predsedniku Frelihu za temeljito in izčrpno poročilo, navzočim pa za udeležbo ter zaključil shod ob ¼12. uri ponoči.

Jesenice. — Dne 4. januarja t. l. je imelo tukajšnje društvo hišnih posestnikov svoj občni zbor, katerega so se v častnem številu udeležili tukajšnji posestniki-člani. Zastopana je bila častno tudi Radovljica. Dvorana restavracije g. Tancarja je bila od obiskovalcev nabito polna. Ob 17. uri je otvoril društveni predsednik g. Pečnik občni zbor s pozdravom in novoletnim voščilom na posetnike ter spominom na med letom umrla odbornika. Po izraženem sožalju za umrlima gg. Pavlička in Žnidaršiča od občinstva, sta poročala društveni blagajnik in tajnik o društvenem poslovanju. Po 10 minutnem odmoru je sledila volitev novega odbora, pri čemer je pa bil z malimi izjemami izvoljen prejšnji društveni odbor. Po volitvi poda društveni predsednik besedo našemu zveznemu predsedniku g. Frelihu, kateri nam je v daljšem, lepo začrtanem govoru objavil dosežanje delovanje Poprajinske zveze. Iz njegovega govora smo razvidili težave, s katerimi se mora zvezno predsedstvo boriti za naše pravice pri merodajnih oblastih. Sočasno smo sprejeli resolucijo proti naredbi ministra za socijalno politiko, s katero se nezakonito podaljšuje stanovanjski zakon do 1. maja 1925 ter isto odposlali na merodajna oblastva. Po lepem, stvarnem govoru g. zveznega predsednika so se obravnavale splošne in zasebne zadeve hišnih posestnikov, pri čemur je zopet naš g. zvezni predsednik podal marsikateremu našemu članu dobro navodilo glede nadaljnje postopanja v stanovanjskem vprašanju. Ob navdušenju za čim večjo in tesnejšo organizacijo posetnikov, je g. društveni predsednik zaključil občni zbor ter se zahvalil našemu zveznemu predsedniku in ostalim govornikom za podana pojasnila ter vsem udeležencem za tako lepo uspeli društveni občni zbor.

Razno.

Zelo zanimiv slučaj. Za stanovanje in uradne lokale finančne straže, obstoječe iz 4 sob, kuhinje, shrambe in drvarnice itd. dobi hišna posestnica v R. letno najemnino 375 Din. Od tega stanovanja ima v najemu starašina finančne kontrole, ob-

Trboveljski premog, drva, koks, angleški premog, šlezjske brikete dobavlja
„ILIRIJA“, LJUBLJANA
Kralja Petra trg 8. Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke.

stoječe iz 2 sob in kuhinje, za kar plača erarju mesečno 100 Din, t. j. letno 1200 Din. Pregledniku se odtegne letno za stanovanje 750 Din, torej dobi na leto erar od vseh uslužbencev 1.950 ali 1075 Din dobička, pri tem pa ima še brezplačno uradne prostore na razpolago. Torej celo država sme odirati in delati dobiček brez dayka, hišni posestnik pa ne sme povisati najemnine. Mislimo, da je to dosti vnebovpijoč slučaj!

Dobro jo je pogodil. Pred kratkim se je odrezal nek železničar, da mu je življenje jako lahko, ker za celo stanovanje ne plača na mesec niti toliko, kolikor ga stane en večer liter vina. Je to popolnoma žalostna resnica.

Ljubljanski hišni posestniki plačajte takoj naročnino, zunanji naročniki »Mojeja Doma« pa naročnino za leto 1925 po 15 Din ali pa tudi zaostanke za prejšnja leta. Kdor lista noče plačati, naj ga vrne, ker zastoj ga ne moremo nobenemu več pošiljati.

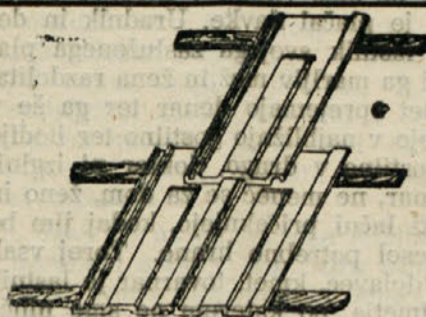
Trgovski lokali v Ljubljani bodo v kratkem vsi prazni, ker bode kmalu postavljenih v mestu toliko barak in raznih paviljonov, da ne bode noben trgovec ali obrtnik več rabil lokala v privatni hiši.

To dela mestni občini veliko škodo in pravo sramoto, ko mesto izgleda kakor mesto samih barak. To mora prenehati!

Za predsednika stanov. razsodišča v Ljubljani so imenovani: sodni preds. v p. A. Levičnik, vl. svetn. v pok. dr. Požar, univ. prof. dr. Janko Polec, sodni nadsvetnik dr. Strle, Josip Tribuš in sod. nadsvet. v p. Žužek. Posla najbrže ne bodo imeli nobenega.

Najemniki in hišni posestniki. Kako se vrši v Veliki Britaniji boj najemnikov in hišnih posestnikov, nam javlja ta-le vest iz Londona: Več najemnikov v Glas-

gowu, ki že več mesecev nočejo plačati zvišanih najemnin, je bilo od hišnih posestnikov postavljenih na cesto s pomočjo hišnikov. Naslednje jutro pa se je zbrala množica več tisoč ljudi v Dalmauirju pri Glasgowu in s silo spravila nazaj v stanovanja štiri od petih deložiranih rodbin. Policija je oba dneva postopala s popolno nepristranostjo. Boj se nadaljuje med hišnimi posestniki in najemniki, ki dajejo del stanovanja v podnajem, a nočejo ničesar plačevati hišnim posestnikom. Udruženje slednjih je zahtevalo vladno zaščito.

Miklošičeva cesta št. 13

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in na Brdu,

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zarezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

Tehn. ing.

dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za visoke stavbe, arhitekturo, vodne, betonske in železobetonske zgradbe.

Ljubljana, Na Mirju. Projektiranje ter izvršitev vseh stavb po najkulantnejših pogojih.

Vsem cenjenim hišnim posestnikom v Mariboru in okolici se najuljudneje priporoča

Ferdinand Ferš

pokrivaški mojster

STUDENCI pri MARIBORU, Cankarjeva ulica 9.

za vsa popravila opekinih, škrljastih in lepenkinih streh.

Proračuni gratis.

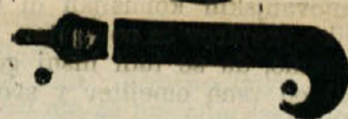
Konkurenčne cene.

Točna in solidna postrežba.

V vseh specerijskih trgovinah se dobi

JOHAN

najboljši pridatek hrani!

Renomirana tvrdka

JOSIP JUG

pleskar in ličar

v Ljubljani, Rimska cesta št. 16

se priporoča gg. hišnim posestnikom za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvrši po zmerni ceni in v najkrajšem času.

Oddelek za sobo- in črkoslikarstvo: Moste-Ljubljana, Zaloška cesta št. 67.

Lovro Pičman

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo, kritje lesno-cementnih streh, prevzemajo se vsa v to stroko spadajoča dela koncesionirano vodovodno inštalacijsko podjetje, izvrševanje vsakovrstnih toplih kopalnih naprav. Napeljava strelovodov.

Ljubljana Streliška ulica 29

Telefon št. 911.

Kavarna in gostilna „LEON“

Ljubljana, Kolodvorska št. 29

se priporoča zlasti potnikom z dežele, ki prihajajo s prvim vlakom, oziroma odhajajo z večernim vlakom osobito lovcem in hribolazcem. — Izvrstna vina. — Izborna kuhinja. Prijetna zabava. Točna postrežba. Zmerne cene.

Z velespoštovanjem

Fani in Leon Pogačnik

Vodovodni Instalater, klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dunajska cesta (v lastni palači)

Ustanovljena 1900

Delniška glavica in rezervni zakladi okrog Din 60,000.000.

Čekovni rač. št. 10.509. — Brzjav. naslov: Banka Ljubljana. — Telef. št. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, ter agencija Logatec.